

Consultatienota Noodleveranciersregeling

Consultatienota Noodleveranciersregeling.....	1
1. Inleiding.....	2
2. Maatregelen voorafgaand aan de toepassing van de noodleveranciersregeling?.....	4
2.1. Early-warning systeem.....	4
2.2. Onmiddellijke contactname door de VREG van de curator, voorlopig bewindvoerder, commissaris inzake opschorting of vereffenaar van een elektriciteits- of aardgasleverancier	4
3. Wanneer moet de noodleveranciersregeling opgestart worden?.....	5
3.1. Situaties waarin de noodleveranciersregeling moet opgestart worden	5
3.2. Situaties die niet automatisch leiden tot de toepassing van de noodleveranciersregeling.....	7
4. Wie moet de noodleverancier aanduiden?	9
4.1. Aanduiding door de distributienetbeheerders	9
4.2. Aanduiding door de transmissienetbeheerder / vervoeronderneming.....	10
4.3. Automatische aanduiding van de evenwichtsverantwoordelijke van de in gebreke zijnde leverancier als noodleverancier	10
4.4. Aanduiding door de regulator	11
4.5. Combinatie van bovenstaande pistes.....	11
5. Hoe moet de noodleverancier aangeduid worden?.....	12
5.1. Basisprincipes	12
5.2. Procedure.....	13
5.3. Vooraf te ondernemen acties.....	14
6. Onder welke voorwaarden moet de noodleverancier leveren?	15
6.1. Informatieverplichtingen	15
6.2. Algemene voorwaarden - opzegtermijn	15
6.3. Prijzen.....	16
7. Hoelang moet de noodleverancier leveren?.....	17
7.1. Verplichte levering door de noodleverancier tijdens de minimumtermijn.....	17
7.2. Maximumtermijn	18
7.3. Na het einde van de maximumtermijn.....	18
8. Welke technische aspecten zijn belangrijk voor een goede werking van de noodleveranciersregeling?.....	19
8.1. Bepaling van switchmoment en invoer in toegangsregister.....	19
8.2. Meetopname.....	19
8.3. Capaciteit en nominatie	20
9. Overige vragen en opmerkingen.....	21

1. Inleiding

In een concurrentiële markt is het niet ondenkbaar dat een leverancier failliet gaat of om een andere reden zijn activiteiten moet stopzetten. Dit geldt ook zo voor de vrijgemaakte elektriciteits- en gasmarkt.

Elektriciteit en aardgas (verwarming) worden echter aangezien als basisbehoeften. Een faillissement of een stopzetting van de leveringsactiviteiten door een leverancier mag daarom niet tot gevolg hebben dat de elektriciteits- of aardgasvoorziening aan de klanten van deze leverancier in het gedrang komt. Gezien de technische aspecten verbonden aan de levering van elektriciteit en aardgas is dit een reëel gevaar: onevenwicht tussen de vraag naar en het aanbod van energie veroorzaakt operationele netproblemen, en kan in de limiet leiden tot de ineenstorting van het net.

Meestal zal een faillissement of een stopzetting van handelsactiviteiten snel opgelost worden door de markt, voornamelijk via de overname van de klantenportefeuille van de in gebreke zijnde leverancier door een andere leverancier. In de energiesector is het noodzakelijk om toch een terugvalpositie te voorzien door één of meerdere leveranciers aan te duiden die de levering van elektriciteit en aardgas aan de klanten van de in gebreke zijnde leverancier onmiddellijk kunnen en zullen overnemen. Aangezien zij daarbij de markt uit de nood helpen, kunnen ze omschreven worden als een noodleverancier of ook wel als een vangnetleverancier. In de Engelstalige wereld spreekt men van een "supplier of last resort" (SoLR).

De noodleveranciersregeling is een ingrijpende maatregel voor de markt, en in het bijzonder voor de in gebreke blijvende leverancier. Een deel van zijn activa, namelijk zijn klantenbestand, wordt zonder vergoeding overgedragen aan een ander. De noodleveranciersregeling mag daarom ook niet gebruikt worden om de betaling van netbeheerders, producenten en evenwichtsverantwoordelijken te garanderen. De regeling mag en zal enkel toegepast worden als ultiem redmiddel, om de energievoorziening in Vlaanderen en België te waarborgen. De VREG verwacht dan ook niet dat de noodleveranciersregeling veel zal moeten worden toegepast, maar ze vormt wel een noodzakelijk sluitstuk in de regelgeving.

Artikel 19, 1°, c), van het Elektriciteitsdecreet en artikel 18, 1°, c) van het Aardgasdecreet voorzien dat de Vlaamse regering, na advies van de VREG, een openbaredienstverplichting kan opleggen aan de netbeheerders met betrekking tot de verzekerde bevoorrading van de afnemers ingeval de houder van een leveringsvergunning zijn verplichtingen niet nakomt. Tot op heden heeft de Vlaamse regering, ondanks het herhaaldelijk aandringen van de VREG, nog geen gebruik gemaakt van deze mogelijkheid.

In afwachting van een wettelijk vastgestelde regeling heeft de VREG in augustus 2002 (voor elektriciteit)¹ en mei 2003 (elektriciteit en aardgas)² een voorlopige noodleveranciersprocedure opgesteld. Deze bestaat erin dat, wanneer een leverancier zijn verplichtingen ten opzichte van zijn afnemers niet meer nakomt, de afnemers van deze leverancier door hun distributienetbeheerder of aardgasnetbeheerder toegewezen worden aan een door de netbeheerder aangeduide leverancier, de zogenaamde noodleverancier. De distributienetbeheerder moet de afnemers vervolgens, binnen 5 werkdagen na de toewijzing aan de noodleverancier, inlichten over het feit dat zij, mits in acht name van een opzegtermijn van een maand, de mogelijkheid hebben om alsnog met een door hen zelf gekozen leverancier een nieuwe leveringsovereenkomst af te sluiten. Tot nu toe werd slechts eenmaal

¹ Beslissing van de VREG van 2 augustus 2002 m.b.t. de procedure die voorlopig dient te worden toegepast indien een leverancier niet langer recht heeft op toegang tot het distributienet voor elektriciteit (BESL-2002-11).

² Beslissing van de VREG van 27 mei 2003 m.b.t. de noodleveranciersregeling die door de VREG zal toegepast worden ingeval een elektriciteits- en/of aardgasleverancier zijn verplichtingen niet meer nakomt (BESL-2003-44).

gebruik gemaakt van deze voorlopige procedure, namelijk bij het stopzetten door de NV SourcePower van haar leveringsactiviteiten in september 2002. Gezien het geringe aantal klanten dat hierbij betrokken was, stelde de toepassing van de procedure geen problemen, noch technisch, noch economisch.

De VREG meent echter dat de tijd rijp is om, in samenwerking met de sector, een voorstel uit te werken voor een "definitieve" noodleveranciersregeling. Aan de nieuwe Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid, zal vervolgens gevraagd worden om dit voorstel decretaal en reglementair vast te leggen.

In de voorliggende consultatienota heeft de VREG een aantal voorstellen en mogelijkheden uitgewerkt met betrekking tot de basisprincipes en de modaliteiten van de noodleveranciersregeling.

Deze consultatienota wordt ter consultatie voorgelegd aan de marktspelers (via overmaking van de consultatienota aan de leveranciers en netbeheerders), de beroepssectoren, de andere regulatoren en het grote publiek (via publicatie op de website van de VREG). Het doel is nu om concrete feedback te bekomen van de marktpartijen, aangezien deze beter de technische en organisatorische knelpunten en mogelijkheden kunnen inschatten dan de VREG. De VREG staat echter ook open voor voorstellen en opmerkingen van meer algemene en principiële aard. Op een aantal plaatsen in de nota staan elementen die met de noodleveranciersregeling verbonden zijn, maar strikt gezien niet tot de regionale bevoegdheid behoren. In het kader van het overleg tussen de regulatoren zal bekeken worden op welke wijze tot een consistente regelgeving kan worden gekomen.

De uiterste datum voor de inlevering van opmerkingen op het consultatiedocument bij de VREG is 10 september 2004. De opmerkingen worden bij voorkeur overgemaakt door gebruik te maken van het antwoordformulier, dat als bijlage bij deze consultatienota gaat.

Op basis van de opmerkingen van de sector en het publiek op de consultatienota, en eventueel nader overleg met de sector (indien dit noodzakelijk of nuttig wordt geacht volgens de opmerkingen op het consultatiedocument) zal de VREG een definitief voorstel uitwerken. Dit voorstel zal worden overgemaakt aan de Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid, met de vraag om de nodige initiatieven te nemen om de noodleveranciersregeling in Vlaamse wetgeving om te zetten, of om eventueel contact op te nemen met de bevoegde federale minister.

Ten slotte dient de VREG, samen met de sector, de verdere uitvoeringsmaatregelen uit te werken en de nodige voorbereidende handelingen te stellen om de noodleveranciersregeling in goede banen te leiden zodra er noodzaak bestaat om ze op te starten.

Vragen:

- 1.1. Is er effectief nood aan de uitwerking van een decretaale of reglementaire noodleveranciersregeling of meent u dat de markt deze situaties beter zelf kan oplossen?
- 1.2. Kan de "voorlopige" noodleveranciersregeling (uitgewerkt door de VREG in BESL-2003-44) gebruikt worden in afwachting van de uitwerking van een definitieve nieuwe noodleveranciersregeling of dient deze onmiddellijk te worden vervangen door een nieuwe regeling?
- 1.3. Hoe evalueert u de toepassing van de noodleveranciersregeling in het geval van de stopzetting van activiteiten door SourcePower in september 2002?
- 1.4. Is er een behoefte om de regelingen ter zake af te stemmen tussen de drie gewesten onderling?
- 1.5. Is een gewestelijke regeling uitvoerbaar zonder afstemming met het federale niveau?

2. Maatregelen voorafgaand aan de toepassing van de noodleveranciersregeling?

2.1. Early-warning systeem

Om de toepassing van de noodleveranciersregeling in goede banen te kunnen leiden is het vereist dat de VREG, en in voorkomend geval (cfr. infra) vervolgens de betrokken partijen in de energiesector, zo snel mogelijk op de hoogte worden gebracht van situaties die kunnen leiden tot de toepassing van de noodleveranciersregeling en het (effectief) opstarten van de noodleveranciersregeling. Er is daarom nood aan een "early-warning systeem".

In de eerste plaats verwacht de VREG dat een leverancier die overweegt om zijn activiteiten stop te zetten (al of niet in weerwil van zijn contractuele verplichtingen), dit onmiddellijk meldt aan de VREG.

Indien een marktpartij concrete aanwijzingen heeft die wijzen op een penibele financiële situatie of problemen i.v.m. de naleving van technische verplichtingen van een leverancier, dient dit volgens de VREG onmiddellijk bij haar te worden gemeld. De VREG zal dergelijke aanwijzingen strikt vertrouwelijk behandelen en in de eerste plaats verifiëren bij de betrokken leverancier(s). Indien nodig kan de VREG bijkomende financiële en technische gegevens opvragen, op basis van artikel 30 van het Elektriciteitsdecreet. Dit artikel stelt dat de VREG een producent, een netbeheerder of een leverancier alle gegevens kan vragen die nodig zijn voor de uitoefening van haar taken. Het is de taak van de VREG om toe te zien op de technische en financiële capaciteit van een leverancier. Diegene aan wie deze vraag tot overmaking van informatie gericht is, is verplicht binnen de door de VREG gestelde termijn alle medewerking te verlenen. Indien de VREG na contactname van de betrokken leverancier tot de conclusie komt dat het beter is dat de sector zich voorbereidt op de mogelijke opstart van de noodleveranciersregeling, zal de VREG de nodige maatregelen treffen om de rest van de sector zo snel mogelijk hiervan op de hoogte te brengen.

In elk geval moet de VREG door de netbeheerder op de hoogte worden gebracht van ieder probleem i.v.m. de financiële positie van een leverancier (bv. het herhaaldelijk niet of laattijdig betalen van een onbetwiste nettarieffactuur, problemen met de bankgarantie, ...) en ieder probleem i.v.m. de naleving door de leverancier van de technische verplichtingen die hem worden opgelegd bij de toegang tot het net (bv. niet meer doorgeven van de nodige gegevens, ...). De toegangscontracten van de diverse netbeheerders voorzien dat de netbeheerder, voorafgaand aan de beëindiging van het toegangscontract wegens zware fout, zware nalatigheid of andere redenen, de leverancier via een aangetekende brief in gebreke moet stellen. De leverancier dient dan binnen een bepaalde termijn de nodige handelingen te stellen om de fout of nalatigheid te herstellen. De VREG verwacht dan ook door de netbeheerder op de hoogte te worden gebracht van iedere ingebrekestelling van een leverancier, die zou kunnen leiden tot de opschorting of beëindiging van het toegangscontract.

Ook de transmissienetbeheerder Elia en de vervoeronderneming Fluxys moeten de VREG onverwijld op de hoogte brengen indien een evenwichtsverantwoordelijke of vervoernetgebruiker geen nominaties meer doorgeeft, aangezien dit implicaties heeft of kan hebben op de activiteiten van de leverancier. Ook systematische onevenwichten kunnen symptomatisch zijn voor een dreigend probleem.

2.2. Onmiddellijke contactname door de VREG van de curator, voorlopig bewindvoerder, commissaris inzake opschorting of vereffenaar van een elektriciteits- of aardgasleverancier

Zodra de VREG op de hoogte zal worden gebracht van een (aangifte of dagvaarding tot) faillietklaring, een (aanvraag tot) gerechtelijk akkoord, de aanstelling van een voorlopige bewindvoerder of

vereffenaar van een leverancier, zal de VREG zo snel mogelijk contact opnemen met de curator, voorlopige bewindvoerder, commissaris inzake opschorting of vereffenaar.

De curator, voorlopige bewindvoerder, commissaris inzake opschorting of vereffenaar zal worden gemeld dat de VREG steeds bereid is om haar kennis ten dienste te stellen. Zo kan de VREG hem of haar bijvoorbeeld toelichting geven bij de marktwerking, de spelers en de technische verplichtingen opgelegd aan de leveranciers van elektriciteit en aardgas. De VREG zal hem of haar eveneens informeren over de noodleveranciersregeling en de gevolgen die hieraan verbonden zijn. Verder zal er gevraagd worden om zo snel mogelijk duidelijkheid te geven over het al of niet verderzetten van de leveringsactiviteiten van de leverancier.

Vragen

- 2.1. Zou u spontaan de VREG op de hoogte brengen mocht u geruchten of feiten constateren die erop zouden kunnen wijzen dat de noodleveranciersregeling mogelijk op korte termijn dient te worden opgestart?
- 2.2. Heeft u suggesties om het Early-warning systeem te optimaliseren?
- 2.3. Meent u dat deze informatieverplichtingen dienen te worden geformaliseerd (bv. in wetgeving)?
- 2.4. Heeft u nog andere opmerkingen op deze voorstellen?

3. Wanneer moet de noodleveranciersregeling opgestart worden?

De noodleveranciersregeling dient opgestart te worden in de volgende twee situaties:

- wanneer de leverancier zijn leveringsactiviteiten stopzet, in strijd met zijn contractuele verbintenissen;
- wanneer de leverancier geen toegang meer heeft tot het distributienet.

Deze twee situaties worden hieronder nader toegelicht.

Daarna wordt een aantal situaties vermeld, die op zich geen aanleiding geven tot het opstarten van de noodleveranciersregeling, maar die er wel of juist niet mee gerelateerd zijn.

3.1. Situaties waarin de noodleveranciersregeling moet opgestart worden

a. Stopzetting van de leveringsactiviteiten door de leverancier, in strijd met zijn contractuele verbintenissen

Een leverancier kan beslissen om zich terug te trekken uit de markt. Dit stelt een probleem wanneer de leverancier contractueel nog verplicht is - via leveringscontracten met zijn klanten - om elektriciteit en aardgas te leveren aan eindafnemers. In deze gevallen is het stopzetten van de leveringsactiviteiten gevaarlijk voor de werking van de energiemarkt. Deze klanten blijven immers elektriciteit en aardgas verbruiken, terwijl de leverancier geen elektriciteit meer op het net zal zetten of laten zetten. Het evenwicht tussen de vraag en het aanbod van elektriciteit en/of aardgas komt bijgevolg ernstig in gevaar.

Zodra de leverancier of zijn evenwichtsverantwoordelijke geen nominaties meer doorgeeft aan ELIA of Fluxys, dient de noodleveranciersregeling dan ook te worden opgestart. De noodleverancier moet vanaf dan (laten) nomineren voor de klanten van de in gebreke zijnde leverancier. Hij moet hierbij gebruik kunnen maken van de capaciteit die door de in gebreke zijnde leverancier werd gereserveerd. Indien deze capaciteit niet toereikend is, zal hijzelf de nodige supplementaire hoeveelheid moeten contracteren.

b. Geen toegang meer tot het distributienet

In artikel 11 van het Elektriciteitsdecreet en in artikel 12 van het Aardgasdecreet staat dat een netbeheerder een verzoek om toegang tot zijn net enkel kan afwijzen in de volgende gevallen:

- indien de veilige en betrouwbare werking van het distributienet in het gedrang komt;
- indien zijn distributienet over onvoldoende capaciteit beschikt om het vervoer te verzekeren;
- indien de toegang tot het distributienet de goede uitvoering van een openbaredienstverplichting door de netbeheerder zou verhinderen;
- ingeval de aanvrager niet voldoet aan de technische minimumeisen voor het distributie- of aardgasdistributienet en de aansluitingen erop, zoals bepaald in de technische reglementen distributie elektriciteit en gas.

Artikel 3.4.1., §1 van de Toegangscode Elektriciteit voorziet dat een distributienetbeheerder het recht heeft om de toegang tot zijn distributienet geheel of gedeeltelijk te ontzeggen in de volgende situaties:

- in geval van noodsituatie;
- wanneer de netbeheerder oordeelt dat er een ernstig risico bestaat dat de goede werking van het distributienet en/of de veiligheid van personen of materieel in het gedrang komt;
- in het geval het onderschreven vermogen op een aanzienlijke wijze overschreden wordt, na overleg met de distributienetgebruiker en zijn leverancier.

In de toegangscontracten van de diverse netbeheerders staan onder meer de volgende redenen opgesomd waarin de toegang tot het net / het toegangscontract kan of zal worden beëindigd:

- zware fout of zware nalatigheid;
- faillissement;
- herhaaldelijke laattijdige betaling of niet-naleving van de betalingsverplichtingen;
- niet-stellen of onderhouden van een financiële waarborg;
- niet overmaken van de nodige gegevens (nominaties);
- niet-aanvulling van de bankgarantie in geval de openstaande financiële verplichtingen het bedrag overschrijden van de beschikbare bankgarantie.

De toegangscontracten voorzien een procedure die gevolgd moet worden vooraleer een leverancier toegang wordt ontzegd tot het distributienet: de netbeheerders moeten, voorafgaand aan de beëindiging van het toegangscontract wegens zware fout, zware nalatigheid of andere redenen, de leverancier via een aangetekende brief in gebreke stellen. De leverancier dient dan binnen een bepaalde termijn de nodige handelingen te stellen om de fout of nalatigheid te herstellen.

Bij het afronden van deze consultatienota zijn de besprekingen over de toegangscontracten met de netbeheerders nog lopende. Op het vlak van het opzeggen van dit toegangscontract heeft de VREG aangedrongen op het opnemen van evenwichtige bepalingen.

De VREG zal in de toekomst meer en meer aandacht besteden aan het toezicht op de naleving van het recht op toegang, zoals bedoeld in artikel 11 van het Elektriciteitsdecreet en artikel 12 van het Aardgasdecreet. Het weigeren van toegang tot het net mag enkel gebeuren onder welbepaalde omstandigheden. Het toezicht zal in de eerste plaats gebeuren via het toezicht op de toegangscontracten van de diverse netbeheerders. Indien nodig zal de VREG nadere regels opleggen in de technische reglementen distributie elektriciteit en gas, of de Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid, vragen om de nodige decretale of reglementaire stappen te zetten.

Verder zal de VREG een concrete beroepsprocedure uitwerken die kan worden toegepast in geval van weigering van toegang tot het net. Deze procedure zal dan zowel toepasselijk zijn bij de initiële

weigering van toegang tot het net (de weigering door de netbeheerder om een toegangscontract te tekenen) en bij een latere weigering van toegang tot het net (in geval van opzegging van het toegangscontract).

3.2. Situaties die niet automatisch leiden tot de toepassing van de noodleveranciersregeling

a. Faillissement, gerechtelijk akkoord en vereffening van de leverancier

De (aangifte of vordering tot) faillietverklaring van een leverancier leidt niet automatisch tot toepassing van de noodleveranciersregeling. De curator van het faillissement kan immers beslissen om de leveringsactiviteiten verder te zetten, bijvoorbeeld in afwachting van een verkoop van de klantenportefeuille van de failliete leverancier.

Het faillissement van een leverancier kan wel tot gevolg hebben dat de netbeheerder hem, conform de bepalingen van het toegangscontract, de toegang tot zijn distributienet kan weigeren of zelfs dat het toegangscontract automatisch beëindigd wordt. In dat geval zal de noodleveranciersregeling opgestart worden omwille van de weigering van de toegang tot het net door de netbeheerder, en niet omwille van het faillissement.

Naar analogie hiermee, hebben ook een (aanvraag tot) gerechtelijk akkoord en de aanstelling van een voorlopige bewindvoerder of vereffenaar van een leverancier geen automatische toepassing van de noodleveranciersregeling tot gevolg.

b. Intrekking van de leveringsvergunning

De intrekking (beter: opheffing van de beslissing tot toekenning) van een leveringsvergunning wordt niet uitdrukkelijk vermeld als een situatie waarin de toegang tot het net kan of zal worden beëindigd.

De reden hiervoor is dat het intrekken van een leveringsvergunning met de grootst mogelijke omzichtigheid dient te gebeuren. Een dergelijke actie belet immers het verderzetten van de activiteiten, onder meer in het geval van een eventuele overname. De VREG streeft ernaar om enkel een leveringsvergunning in te trekken in geval de leverancier zijn leveringsactiviteiten (vrijwillig of onvrijwillig) stopzet, maar geen leveringscontracten met zijn klanten meer heeft. Een leveringsvergunning kan echter ook worden ingetrokken bij zeer ernstige problemen inzake financiën, evenwicht op het net, naleving van wetgeving,...

In geval van vrijwillige stopzetting van de leveringsactiviteiten met naleving van zijn verplichtingen in het leveringscontract is er geen probleem: de noodleveranciersregeling dient niet te worden toegepast omdat de leverancier niet meer gehouden is om elektriciteit of aardgas te leveren aan een of andere afnemer.

In alle andere gevallen van stopzetting van de leveringsactiviteiten door de leverancier zal de noodleveranciersregeling reeds ingegaan zijn bij de stopzetting van de leveringsactiviteiten. De noodleveranciersregeling zal dus eerst opgestart worden, en pas nadien zal de leveringsvergunning ingetrokken worden.

De intrekking van een leveringsvergunning is bijgevolg geen (voldoende) reden om de noodleveranciersregeling op te starten: ofwel is de noodleveranciersregeling niet nodig, ofwel is ze reeds opgestart.

c. Opzegging van het leveringscontract

De noodleveranciersregeling is niet van toepassing op (individuele) situaties waarin een afnemer geen leverancier vindt of heeft. Afnemers wier leveringscontract werd opgezegd door hun leverancier of door henzelf en die geen nieuwe leverancier vinden, worden verder van elektriciteit voorzien door hun netbeheerder in de hoedanigheid van sociale leverancier of zullen worden afgesloten. Het betreft hier individuele gevallen, die geen gevaar inhouden voor het evenwicht van het net.

d. Stopzetting van activiteiten door de evenwichtsverantwoordelijke/vervoernetgebruiker van een leverancier, in strijd met zijn contractuele verplichtingen

Een faillissement/vereffening van de evenwichtsverantwoordelijke/vervoernetgebruiker heeft uiteraard ook gevolgen voor de leverancier.

Indien de leverancier niet zelf evenwichtsverantwoordelijke is, dient te worden uitgemaakt of hij zijn activiteiten kan verderzetten met een andere evenwichtsverantwoordelijke of vervoernetgebruiker. Op het transmissienet komt de evenwichtsverplichting automatisch bij de netgebruiker te liggen. Dit is niet kopieerbaar naar het distributienet toe. Ook het aanwijzen van de distributienetbeheerder als evenwichtsverantwoordelijke is ongewenst daar de distributienetbeheerder zich zo weinig mogelijk moet inlaten met marktactiviteiten. Bijgevolg moet de leverancier binnen de kortst mogelijke keren een andere partij aanstellen als evenwichtsverantwoordelijke. Om hem hiertoe te verplichten zou kunnen overwogen worden om de verplichtingen inzake evenwicht over te dragen aan de leverancier.

Indien leverancier en evenwichtsverantwoordelijke samenvallen, dient een andere oplossing te worden uitgewerkt.

Vragen

- 3.1. Gaat u akkoord met de voorgaande stellingen?
- 3.2. Zijn er volgens u nog andere situaties waarin de noodleverancier dient op te treden?
- 3.3. Heeft u nog andere opmerkingen of voorstellen?
- 3.4. Denkt u dat de noodleveranciersregeling in de praktijk veel zal moeten worden toegepast? Verwacht u dat zij op korte of middellange termijn zal moeten worden toegepast?
- 3.5. Wat zijn voor u de redenen waarom een netbeheerder een leverancier de toegang tot het net kan ontzeggen?
- 3.6. Wat vindt u van de stelling dat het ontzeggen van de toegang tot het net zoveel mogelijk moet vermeden worden om de noodleveranciersregeling zoveel mogelijk te vermijden?
- 3.7. Vindt u dat een faillissement altijd aanleiding moet geven tot het weigeren van de toegang tot het net door de netbeheerder?
- 3.8. Vindt u dat een leverancier bij een faillissement de mogelijkheid moet krijgen een overnemer te zoeken zodat deze de activiteiten kan verder zetten?
- 3.9. Indien ja, aan welke termijn denkt u hierbij?
- 3.10. Vindt u dat een leverancier bij het wegvallen van een evenwichtsverantwoordelijke/vervoernetgebruiker automatisch de verplichtingen inzake evenwicht moet overnemen?
- 3.11. Vindt u het wenselijk dat er een termijn bepaald wordt waarbinnen een leverancier een nieuwe evenwichtsverantwoordelijke of vervoernetgebruiker moet aanmelden bij het wegvallen van de bestaande partij, en zo ja aan welke termijn denkt u?
- 3.12. Vindt u dat de transmissienetbeheerder, vervoeronderneming en/of distributienetbeheerder een rol moeten spelen (met uitzondering van de aanduiding, cfr. infra) bij het opvangen van het wegvallen van een evenwichtsverantwoordelijke voor de toegangspunten op het distributienet, of ziet u hiervoor andere mogelijke oplossingen?

4. Wie moet de noodleverancier aanduiden?

De VREG meent dat er verschillende pistes zijn voor de aanduiding van de noodleverancier:

- aanduiding door de distributienetbeheerder (voor de afnemers van de in gebreke blijvende leverancier op zijn distributienet);
- aanduiding door de transmissienetbeheerder of vervoeronderneming(en);
- automatische aanduiding van de evenwichtsverantwoordelijke van de in gebreke zijnde leverancier als noodleverancier;
- aanduiding door de regulator (VREG);
- een combinatie van bovenstaande pistes.

4.1. Aanduiding door de distributienetbeheerders

In de voorlopige noodleveranciersregeling van de VREG (beslissing van 27 mei 2003) werd gekozen voor de piste van de aanduiding door de distributienetbeheerder in een "noodsituatie" (wanneer de leverancier uit eigen beweging en in strijd met zijn contractuele verbintenissen zijn leveringsactiviteiten stopzet of wanneer de leverancier geen toegang meer krijgt tot het distributienet).

Deze keuze was ingegeven door het feit dat de distributienetbeheerder een goed zicht heeft op de klantenportefeuilles van de verschillende leveranciers, en op die wijze kan oordelen voor welke leverancier de toevoeging aan de klantenportefeuille van de klanten van de ingebreke zijnde leverancier optimaal is vanuit techno-economische overwegingen (betrouwbare werking van het net en beperkte meerkost voor de klanten).

Nadeel van de keuze voor de aanduiding van de noodleverancier door de distributienetbeheerders is dat er, gezien het aantal verschillende distributienetbeheerders in het Vlaamse Gewest, mogelijk verschillende leveranciers als noodleverancier worden aangeduid, wat niet zal bijdragen tot een eenvoudige onderlinge communicatie (tussen marktpartijen en de VREG) en ook niet zal leiden tot een duidelijke communicatie met het grote publiek, waaronder de klanten van de in gebreke zijnde leverancier. Bovendien is dit vanuit het oogpunt van kostenbeperking vermoedelijk ook niet de meest aangewezen oplossing, vermits het eenvoudiger en kostenefficiënter is om als potentiële noodleverancier één offerte aan te bieden, dan verschillende offertes aan alle netbeheerders in Vlaanderen.

Bovendien bestaat de vrees dat wanneer de netbeheerders een noodleverancier moeten aanduiden en zij daarbij zouden kiezen voor een historisch met hen verweven leverancier, daarrond steeds een zweem van partijdigheid zou kleven.

Dit bleek ook een van de conclusies te zijn van de DTE bij haar onderzoek naar de gang van zaken inzake het faillissement van de Nederlandse leverancier Energy-xs, alhoewel de situatie inzake "unbundling" in Nederland anders is dan in Vlaanderen.³ De systeemcode in Nederland voorzag de verplichting voor de netbeheerder om zelf een noodleverancier - beter: nood-PV of programmaverantwoordelijke (evenwichtsverantwoordelijke) - aan te duiden. Deze verplichting werd ook zo toegepast bij het faillissement van Energy-xs. DTE meende echter dat doordat alle netbeheerders gelieerde leveranciers hebben aangeduid als noodleverancier, er ernstige vragen kunnen gesteld worden over de bevoordeling van deze gelieerde leveranciers. Bovendien heeft DTE vele vermoedens van ongeoorloofde gegevensuitwisseling geconstateerd. DTE concludeert dan ook uit

³ Zie "De samenvatting met bevindingen n.a.v. het onderzoek naar de gang van zaken faillissement Energy-xs", http://www.dte.nl/nl/nieuws_en_publicaties/publicaties/samenvatting_van_bevindingen_nav_het_onderzoek_naar_de_gang_van_zaken_faillissement_energyxs.asp

de ervaring met het faillissement van Energy-xs dat distributienetbeheerders geen coördinerende rol mogen spelen bij de aanduiding van de noodleverancier. Naar aanleiding van haar onderzoek naar het faillissement van Energy-xs stelde de DTE voor om de aanduiding van de noodleverancier over te laten aan de landelijke netbeheerder (TenneT).

4.2. Aanduiding door de transmissienetbeheerder / vervoeronderneming

Er zou kunnen worden geopteerd om de aanduiding van de noodleverancier te laten centraliseren bij de transmissienetbeheerder ELIA en de aardgasvervoerder Fluxys.

De keuze voor de aanduiding van de noodleverancier door de transmissienetbeheerder (ELIA) of aardgasvervoerders (voorlopig enkel Fluxys) heeft verschillende voordelen:

- Er is een coördinatiepunt voor de aanduiding van de noodleverancier, wat een makkelijke communicatie mogelijk maakt (met de VREG, met de mogelijke noodleveranciers, met de in gebreke zijnde leverancier).
- De onafhankelijkheid van de transmissienetbeheerder of aardgasvervoerder is een wettelijke verplichting.
- Het biedt de mogelijkheid een 'Belgische' noodleveranciersregeling uit te werken (uniforme regeling in het hele land), die eventueel ook de problematiek van het wegvallen van de evenwichtsverantwoordelijke/vervoernetgebruiker kan omvatten. Hiertoe dient natuurlijk te worden samengewerkt met CWaPE, BIM en de CREG. De VREG zal hiertoe de nodige initiatieven opstarten. De noodzaak tot regelgeving voor het Vlaamse Gewest kan hierbij uiteraard niet worden afgeremd door de tragere vrijmakingskalender in de andere gewesten.

Een belangrijk nadeel van de keuze voor de aanduiding door de transmissienetbeheerder of vervoeronderneming is dat deze geen rechtstreekse relatie hebben met de elektriciteits- en aardgasleveranciers. Noch met de in gebreke zijnde leverancier, noch met de potentiële noodleveranciers. Zij hebben geen zicht op de gegevens van de toegangsregisters van de distributienetbeheerders, de verbruiksgegevens, ..., waardoor het voor hen zeer moeilijk wordt om een gepaste noodleverancier te selecteren. In principe zouden deze gegevens wel overgemaakt kunnen worden aan de transmissienetbeheerder of aardgasvervoerder, maar gezien de tijd bij het intreden van de noodleveranciersregeling sowieso krap zal zijn, kan dit extra vertraging betekenen.

Gezien de aandeelhoudersstructuur van de beide ondernemingen kan ook hier de onpartijdigheid bij de aanduiding van een noodleverancier door sommige partijen mogelijkterwijs ter discussie worden gesteld.

4.3. Automatische aanduiding van de evenwichtsverantwoordelijke van de in gebreke zijnde leverancier als noodleverancier

De stopzetting van leveringsactiviteiten door een leverancier zal enkel operationele gevolgen met zich meebrengen als ook zijn evenwichtsverantwoordelijke zijn activiteiten stopzet. Enkel in dit laatste geval is er een gevaar voor het evenwicht van het net.

Het zou dan ook eenvoudig en logisch zijn om in geval van stopzetting van de activiteiten door een leverancier, zijn evenwichtsverantwoordelijke automatisch aan te duiden als noodleverancier. De evenwichtsverantwoordelijke dient in eerste instantie enkel zijn eigen taken verder te zetten: nomineren en de injectie van energie waarborgen.

Probleem is echter dat niet alle evenwichtsverantwoordelijken klantenbeheerssystemen en/of communicatiesystemen hebben die hen toelaten om alle leveranciersactiviteiten over te nemen. Het ontbreekt hen daardoor aan de mogelijkheden om verbruiksgegevens en switchgegevens te

verwerken. Dit is ook het grote nadeel van de automatische aanduiding van de evenwichtsverantwoordelijke als noodleverancier: zonder facturatie en klantenbeheerssystemen zal de elektriciteits- en aardgastoevoer uiteindelijk toch ook in gevaar komen. Het is dus maar een oplossing voor zeer korte termijn.

Bovendien kan een leverancier zelf ook evenwichtsverantwoordelijke zijn en dan is de automatische aanduiding geen oplossing. We verwijzen hiervoor naar vraag 3.12.

4.4. Aanduiding door de regulator

De aanduiding van de noodleverancier zou als een taak aan de VREG kunnen worden toevertrouwd.

Het systeem van de aanduiding van de noodleverancier door de regulator wordt reeds toegepast in Engeland. De Engelse regulator OFGEM heeft in een recent document beschreven op welke manier zij een noodleverancier (Supplier of Last Resort – SoLR) zal aanduiden, en welke richtlijnen zij daarbij zal volgen.⁴

De VREG heeft een aantal troeven bij het uitoefenen van deze taak:

- De VREG speelt als regulator op dit moment reeds een coördinerende rol in de sector.
- Wanneer wordt gekozen voor een aanduiding van de noodleverancier door de distributienetbeheerders heeft dit zwaardere administratieve en organisatorische gevolgen: potentiële noodleveranciers moeten contact opnemen met verschillende partijen. Wanneer wordt gekozen voor de VREG, is er één centrale, coördinerende partij. Dit lijkt economisch en technisch efficiënter. Het verhoogt ook de flexibiliteit en efficiëntie.
- De onafhankelijkheid van de VREG is decretaal gewaarborgd.
- De VREG zal een belangrijke rol spelen in de informatieverlening aan het grote publiek wanneer de noodleveranciersregeling zal worden toegepast. Indien daarbij kan aangekondigd worden dat de VREG zelf de touwtjes in handen kan nemen bij situaties waarin leveranciers hun leveringsactiviteiten vrijwillig of gedwongen stopzetten, zal waarschijnlijk minder ongerustheid ontstaan bij de getroffen eindafnemers dan wanneer aangekondigd moet worden dat derden een of meerdere noodleveranciers moeten aanduiden.

Nadelen zijn:

- De VREG neemt een enorme verantwoordelijkheid op zich zonder elementen in handen te hebben om het evenwicht op het net praktisch/technisch te kunnen waarborgen.
- Er is geen uniforme 'Belgische' regeling, maar wel een lokale Vlaamse regeling die misschien indruist tegen wat de CWaPE, de BIM en de CREG als beste invulling van de noodleverancier zien.

4.5. Combinatie van bovenstaande pistes

Een andere optie zou kunnen zijn om een combinatie te maken tussen bovenstaande pistes.

Een mogelijke combinatie zou als volgt kunnen zijn:

- De automatische aanwijzing van de evenwichtsverantwoordelijke van de in gebreke zijnde leverancier als noodleverancier voor een beperkte termijn, bijvoorbeeld 3 à 5 dagen. De evenwichtsverantwoordelijke zal enkel zijn activiteiten die hij voorheen reeds ondernam dienen verder te zetten. Hij zal geen contact dienen op te nemen met de klanten van de in gebreke zijnde leverancier.

⁴ Zie "Supplier of Last Resort, revised guidance, november 2003" via de volgende link: http://www.ofgem.gov.uk/temp/ofgem/cache/cmsattach/5291_SoLR_guidance_doc_24nov03.pdf

- Gevolgd door de aanwijzing van een "definitieve" noodleverancier door de VREG. Deze aanduiding zal ingaan vanaf het einde van de automatische aanwijzing van de evenwichtsverantwoordelijke als noodleverancier. Deze korte termijn (bijvoorbeeld 5 dagen) is nuttig om voldoende tijd te laten aan de potentiële noodleveranciers om een volledig en adequaat voorstel in te dienen, en bovendien nodig om tijd te laten aan de VREG om deze voorstellen goed te bestuderen. Enkel deze definitieve noodleverancier zal contact opnemen met de klanten van de in gebreke zijnde leverancier. Hij zal ook de betaling regelen van de evenwichtsverantwoordelijke voor zijn diensten geleverd als noodleverancier tijdens de eerste drie dagen van de noodleveranciersregeling.

Vragen:

- 4.1. Wie kan volgens u in principe het best de noodleverancier aanduiden (geen rekening houden met mogelijke modaliteiten en procedures)?
- 4.2. Gaat u akkoord met de argumenten door de VREG beschreven bij de diverse mogelijkheden tot aanduiding van de noodleverancier? Kunnen er nog voor- of nadelen worden toegevoegd?
- 4.3. Bent u voorstander van een combinatie tussen de verschillende opties? Welke combinatie?
- 4.4. Wat vindt u van de combinatie, beschreven in Sectie 4.5.?

5. Hoe moet de noodleverancier aangeduid worden?

Bij de aanduiding van de noodleverancier is een gelijkaardige procedure denkbaar als de procedure die OFGEM volgt bij de aanduiding van een noodleverancier. Deze procedure staat beschreven in het hoger vermelde document van OFGEM.⁵

Deze procedure zou zowel toegepast kunnen worden wanneer gekozen wordt voor een aanduiding van de noodleverancier door een regulator, maar ook bij aanduiding door een distributienetbeheerder, een transmissienetbeheerder en/of gasvervoeronderneming en een combinatie van de voorgaande mogelijkheden.

5.1. Basisprincipes

De aanduiding van de noodleverancier gebeurt in de OFGEM-procedure mits inachtneming van een aantal basisprincipes:

- Iedere leverancier kan in principe worden aangeduid als noodleverancier. Niemand wordt op voorhand uitgesloten.
- Indien een noodleverancier dient te worden aangeduid, wordt bij voorkeur een leverancier aangeduid die noodleverancier wil worden, op vrijwillige basis.
- Als niemand de rol van noodleverancier wil opnemen, zal de leverancier worden aangeduid die het best in staat is de rol van noodleverancier op zich te nemen. Deze leverancier kan dan niet weigeren om noodleverancier te zijn.
- Het beslissingsproces om de noodleverancier aan te duiden dient transparant te verlopen.
- Iedere leverancier dient mee te werken aan de goede werking van de noodleveranciersregeling.
- De voorkeur zal steeds uitgaan naar het aanwijzen van één noodleverancier, maar er kan ook beslist worden om de klantenportefeuille van de in gebreke zijnde leverancier te verdelen over verschillende noodleveranciers, afhankelijk van de klantencategorie of energiebron.

⁵ Zie "Supplier of Last Resort, revised guidance, november 2003" via de volgende link: http://www.ofgem.gov.uk/temp/ofgem/cache/cmsattach/5291_SolR_guidance_doc_24nov03.pdf

5.2. Procedure

Zodra de noodleveranciersregeling (mogelijk) dient toegepast te worden, zal de VREG en/of de eerste persoon die vaststelt dat de noodleveranciersregeling (mogelijk) dient te worden toegepast, alles in het werk te stellen om alle betrokken partijen hiervan zo snel mogelijk op de hoogte te brengen (zie Sectie 2.1 - "early warning systeem").

Na deze kennisgeving wordt iedere partij verwacht onmiddellijk de nodige maatregelen te nemen om de noodleveranciersregeling voor te bereiden of op te starten, zoals:

- de VREG neemt de nodige maatregelen om de pers in te lichten over de noodleveranciersregeling met de bedoeling misverstanden en onrust te vermijden en de markt grondig te informeren;
- de in gebreke zijnde leverancier, de netbeheerders en de evenwichtsverantwoordelijken bereiden de overdracht voor van gegevens van de klanten van de in gebreke zijnde leverancier aan de VREG en/of de potentiële of aangewezen noodleverancier(s);
- de transmissienetbeheerder en gasvervoerder nemen extra maatregelen om het evenwicht van het net te bewaren.

Na de kennisgeving moet zo snel mogelijk een overzicht worden opgesteld met daarin geaggregeerde gegevens m.b.t. het aantal klanten en de geleverde hoeveelheid elektriciteit of aardgas door de ingebreke zijnde leverancier, ingedeeld in klantencategorieën, telegelezen of niet-telegelezen, budgetmeterklanten (in de toekomst), indeling per distributienet,... Bij het opstellen van deze portfolio van de in gebreke zijnde leverancier wordt gebruik gemaakt van modelformulieren die op voorhand worden opgesteld en verspreid door de VREG.

De geaggregeerde gegevens moeten aangeleverd worden door de in gebreke zijnde leverancier, de distributienetbeheerders en eventueel transmissienetbeheerder/aardgasvervoerder(s). De maandelijkse rapportering van het aantal beleverde toegangspunten (onderscheid telegelezen, niet-telegelezen niet-huishoudelijke afnemers niet-telegelezen huishoudelijke afnemers) van de netbeheerders aan de VREG zal een belangrijk element zijn bij de bepaling van deze portfolio. De gegevens dienen gebundeld te worden in een document en dit document moet worden overgemaakt aan alle elektriciteits- en aardgasleveranciers (afhankelijk van de energiebron die door de in gebreke zijnde leverancier wordt geleverd).

De door de regulator aangeschreven leveranciers dienen op basis van de overgemaakte portfolio een offerte op te maken met daarin een beschrijving van de wijze waarop zij de taak van noodleverancier zouden vervullen, mochten zij worden aangeduid als noodleverancier voor de in gebreke zijnde leverancier.

Zo dienen de kandidaat-noodleveranciers in hun offerte concreet de volgende informatie te verstrekken:

- Of zij wensen als noodleverancier te worden aangeduid. Zo ja, voor welke klantencategorieën.
- Een beschrijving hoe zij de continuïteit van levering zullen garanderen aan hun eigen klanten en de extra klanten van de in gebreke zijnde leverancier;
- De extra productie of aankoop van energie waarvoor zij kunnen zorgen;
- De algemene voorwaarden en prijzen die ze zouden hanteren als noodleverancier;
- De technische en organisatorische maatregelen die zij zouden nemen om als noodleverancier te kunnen functioneren (inzake toegangscontracten, waarborgen, klantenbeheer, verwerking van gegevens, ...), eveneens de timing hiervan;
- Een beschrijving van de maatregelen die zij zouden nemen om de gedupeerde klanten zo goed mogelijk te informeren (extra telefoonnummer, extra call-center,...)
- ...

Iedere aangeschreven leverancier dient in de procedure van OFGEM naar best vermogen een eerlijke en redelijke offerte in te dienen.

De ingediende offertes kunnen worden vergeleken aan de hand van een aantal criteria:

- De wil om als noodleverancier te worden aangeduid.
- De extra aankoop- en productiemogelijkheden van de leverancier, zonder de levering van elektriciteit en aardgas aan zijn eigen klanten in gevaar te brengen.
- De snelheid en de technische mogelijkheden inzake de noodzakelijke verwerking van klanten en verbruiksgegevens, facturatie,...
- De voorgestelde noodleveranciersprijzen en –voorwaarden.
- De mate waarin de informatieverlening aan de klanten kan worden verzekerd (hoe snel kan klant individueel worden ingelicht, is er extra call-centercapaciteit voorzien,...)

Na vergelijking van de offertes van de potentiële noodleveranciers op basis van deze criteria, wordt een leverancier of meerdere leveranciers aangeduid als noodleverancier.

Aan deze noodleverancier worden de detailgegevens over de klanten van de in gebreke zijnde leverancier overgemaakt. De in gebreke zijnde leverancier, de distributienetbeheerders, ... werken mee aan een spoedige overdracht van deze gegevens. Indien zij dit niet zouden doen, moet de VREG de mogelijkheid hebben om een boete op te leggen.

5.3. Vooraf te ondernemen acties

Om de aanduiding van de noodleverancier(s) in goede banen te leiden, dienen op voorhand al heel wat procedures en formulieren te worden uitgewerkt:

- De nodige modelformulieren voor de in gebreke blijvende leverancier, kandidaat-noodleverancier(s) en netbeheerder(s), dienen, in overleg met de sector, te worden opgesteld door de VREG en op voorhand worden overhandigd zodat de sector weet waar zich aan te houden op het moment dat zo'n situatie zich voordoet.
- Modellen van persberichten en informatieverlening aan de klanten (door de VREG en de noodleverancier(s)) van in gebreke zijnde leveranciers worden op voorhand reeds opgesteld.
- Ieder bedrijf (netbeheerder/leverancier) moet intern de nodige procedures uitschrijven en bekendmaken die toegepast moeten worden in geval van de opstarting van de noodleveranciersregeling en het continu updaten van gegevens die ingevuld moeten worden in de modelformulieren.
- Bij sommige leveranciers zou het kunnen dat de Raad van Bestuur eerst akkoord moet gaan met de offerte vooraleer deze kan worden ingediend. Veel informatie kan echter reeds op voorhand voorbereid worden zodat de Raad van Bestuur, op het moment dat zich zo'n situatie voordoet, zich enkel nog moet focussen op de meest belangrijke beslissingen.
- Er moet een lijst worden gemaakt van telefoonnummers/contactgegevens via dewelke snel contact kan worden opgenomen met de potentiële noodleveranciers en netbeheerders.

Vragen:

- 5.1. Moet een leverancier kunnen weigeren om te worden aangeduid als noodleverancier (als er geen vrijwilligers zijn)? Zo ja, wat zou dan een oplossing kunnen zijn in dergelijke gevallen?
- 5.2. Vindt u dat elke leverancier een eerlijke en redelijke offerte moet indienen, en zo ja hoe moet dit worden afgedwongen?
- 5.3. Bent u het eens met de andere voorgestelde principes vermeld in Sectie 5.1?
- 5.4. Denkt u dat de voorgestelde procedure werkbaar zou zijn?
- 5.5. Wat denkt u van de voorgestelde timing?
- 5.6. Kan er effectief een offerte worden opgemaakt door een potentiële noodleverancier op basis van de voorgestelde gegevens? Welke gegevens zijn er volgens u nog bijkomend nodig?

- 5.7. Is het volgens u praktisch gezien mogelijk om de prijzen en voorwaarden die u zou toepassen als noodleverancier met enige zekerheid vast te stellen in de korte periode die openstaat voor het indienen van de offerte?
- 5.8. Kunt u op voorhand reeds zelf maatregelen en voorbereidingen treffen om snel en effectief de noodleveranciersregeling in uw bedrijf op te starten? Zo ja, welke maatregelen en voorbereidingen zou u dan treffen?

6. Onder welke voorwaarden moet de noodleverancier leveren?

6.1. Informatieverplichtingen

Kort na zijn aanduiding, bijvoorbeeld binnen 7 werkdagen, dient de noodleverancier een brief te richten aan zijn "noodleverancierklanten" waarin hij meldt:

- dat de in gebreke blijvende leverancier niet langer levert;
- dat hij werd aangeduid als hun noodleverancier;
- dat de voorwaarden en prijzen die hij zal toepassen als noodleverancier zijn toegevoegd aan de brief;
- de minimum- en maximumtermijn waarin hij zal leveren als noodleverancier;
- de mogelijkheid voor de klanten om een regulier contract te tekenen met de noodleverancier of een andere leverancier;
- de opzegtermijn die de klanten moeten respecteren wanneer ze zouden overschakelen naar een andere leverancier;
- de manier waarop de verbruiksgegevens zullen worden opgevraagd en verwerkt;
- dat indien zij nog een eindafrekening zullen krijgen van de ingebreke zijnde leverancier, dat zij deze nog dienen te betalen⁶;
- dat de afnemers indien nodig meer informatie kunnen bekomen via de vermelde contactgegevens;
- ...

Het model van deze brief zal bij de offerte dienen te worden gevoegd en de correctheid en leesbaarheid ervan zal een element zijn bij de beoordeling van de offertes van de potentiële noodleveranciers.

Naast het sturen van de brief dient de noodleverancier ook de noodzakelijke maatregelen te nemen om de informatieverlening aan de gedupeerde klanten in goede banen te leiden. Zo dient hij bijvoorbeeld voldoende bereikbaarheid te garanderen van zijn call-center.

6.2. Algemene voorwaarden - opzegtermijn

De algemene voorwaarden, die de potentiële noodleverancier zou toepassen mocht hij effectief aangeduid worden als noodleverancier, spelen een belangrijke rol bij de beslissing tot aanduiding van de noodleverancier.

De kandidaat-noodleveranciers dienen bij hun offerte, naar aanleiding van het opstarten van de procedure tot aanduiding van de noodleveranciersregeling, de algemene voorwaarden toe te voegen waaronder zij zouden leveren als noodleverancier.

Bij de beoordeling van de algemene voorwaarden moet rekening gehouden worden met de opzegtermijn die in de algemene voorwaarden staat vermeld. De klanten van de noodleverancier

⁶ Er moet duidelijk gecommuniceerd worden aan de klant dat hij zowel de eindafrekening moet betalen als de facturen van de noodleverancier. De klant kan er verkeerdelijk van uitgaan dat – gezien de in gebreke blijvende leverancier niet meer zijn leverancier is – hij niets meer moet betalen.

moeten zonder administratieve formaliteiten (bijv. geen opzegbrief nodig t.a.v. noodleverancier) en op korte termijn kunnen switchen naar een andere leverancier. De duur van deze opzegtermijn kan gedifferentieerd worden afhankelijk van de klantencategorie. Grote verbruikers (of ondernemingen met telemeting) moeten op korte tijd (bijvoorbeeld 5 werkdagen) kunnen switchen van leverancier. Dit is in het belang van deze verbruikers, maar ook de noodleverancier kan er belang bij hebben dat grote verbruikers van de in gebreke blijvende leverancier snel een andere leverancier mogen contacteren: hij moet dan een minder grote hoeveelheid energie aankopen op de markt, wat de marktprijs niet te hoog doet oplopen. De andere afnemers kunnen op iets langere tijd (bijvoorbeeld 15 werkdagen) switchen van leverancier.

6.3. Prijzen

Naast de algemene voorwaarden, speelt ook de prijs die de potentiële noodleverancier zou toepassen mocht hij effectief aangeduid worden als noodleverancier, een belangrijke rol bij de beslissing tot aanduiding van de noodleverancier.

De prijs die een potentiële noodleverancier zal toepassen, zal immers ook een deel uitmaken van de offerte die hij zal indienen naar aanleiding van het opstarten van de procedure tot aanduiding van de noodleverancier. Om snel en goed te kunnen vergelijken tussen alle ingediende offertes is het aangewezen om niet te veel verschillende prijzen toe te passen.

Een zo laag mogelijke energieprijs is uiteraard in het belang van de gedupeerde klanten. De klanten van de in gebreke blijvende leverancier (zowel huishoudelijk als niet huishoudelijk) genieten echter niet van een bescherming tegen een prijsstijging ten aanzien van de prijs van hun in gebreke zijnde leverancier. Het prijsverschil zou immers een van de redenen kunnen zijn waarom de leverancier in gebreke blijft vanaf een bepaald moment. Bovendien kan een prijsverschil een goede stimulans bieden voor de klant om terug over te stappen naar een reguliere leverancier of een regulier contract bij de noodleverancier.

Op zich is het gerechtvaardigd voor de noodleverancier om een hogere energieprijs te vragen, aangezien hij ook extra kosten moet maken voor deze klanten:

- In de praktijk zal het op korte termijn moeten aankopen van extra energie, aan hogere prijzen gebeuren dan de prijzen gehanteerd in lange termijn contracten. De noodleverancier kan mogelijk de aankoopcontracten van de in gebreke blijvende leverancier overnemen, maar dit is niet steeds een optie. Het overnemen van de aankoopcontracten van de in gebreke zijnde leverancier heeft het voordeel dat de capaciteit van de producent efficiënt wordt benut. De noodleverancier moet niet op korte termijn aan capaciteit zien te raken en mogelijks kan hierdoor een scherpe prijsstijging worden vermeden. Toch is het zeer waarschijnlijk dat de noodleverancier extra kosten zal moeten maken om de extra elektriciteit aan te kopen.
- Naast de extra kosten voor de aankoop van de extra energie, zal de noodleverancier ook extra kosten moeten maken om de klanten van de ingebreke zijnde leverancier te informeren over de noodleveranciersregeling (o.a. het versturen van een brief naar de gedupeerde klanten, de kosten voor het bereikbaar houden van een klantendienst voor verdere toelichting over de SoLR-regeling, extra personeelskosten voor de medewerkers die stand-by moeten zijn, ...);
- De leverancier neemt alle klanten van de in gebreke zijnde leverancier over. Tussen deze klanten kunnen zich een belangrijk aantal slechte betalende bevinden die een stringente opvolging vereisen. De discontinuïteit die ontstaat op het moment van het opstarten van de noodleveranciersregeling houdt een risico in voor de opvolging van deze klanten en dit zou kunnen leiden tot een waardevermindering voor handelsvorderingen. Bovendien is het niet evident om procedures inzake wanbetaling, afbetalingsplannen,... verder te zetten indien deze informatie niet wordt overgemaakt aan de noodleverancier.

Aan de andere kant zijn er dan weer argumenten te bedenken waarom een noodleverancier niet per se een hogere energieprijs zou moeten vragen aan de gedupeerde klanten:

- De noodleverancier heeft zonder marketing-inspanningen (geen reclame, geen commissies voor agenten, vertegenwoordigers, ...) en zonder kosten een klantenbestand bekomen dat hij mag beleveren.
- Doordat hij in contact staat met deze klanten kan hij hun op een eenvoudige manier een regulier contract aanbieden, zodat hij deze klanten voor een langere termijn aan zich bindt dan de duur van de noodleveranciersregeling.
- Klanten die na afloop van de noodleveranciersregeling geen regulier contract hebben getekend, zullen klant blijven bij de noodleverancier, maar dan onder de algemene voorwaarden.

In deze optiek is er geen extra vergoeding vanuit de overheid of de sector (bv. via een openbaredienstverplichting) die moet worden voorzien voor de noodleveranciers. Een extra vergoeding (bijvoorbeeld onder de vorm van een heffing op het distributienet) zou bovendien ook betekenen dat niet enkel de gedupeerde klanten moeten betalen, maar alle Vlaamse energieafnemers, wat minder aangewezen lijkt.

In dit voorstel is de hoogte van de energieprijs die door de noodleverancier zal worden toegepast, bijgevolg niet gereguleerd, maar dit element maakt deel uit van de criteria die de aanduiding van de noodleverancier bepalen.

De noodleverancier dient na zijn aanduiding in ieder geval de prijzen en algemene "noodleveranciers"voorwaarden te hanteren die aan de VREG werden overgemaakt samen met zijn offerte, en dit vanaf het moment van aanduiding tot op het moment dat de klanten een vervangingscontract hebben met de noodleverancier of met een leverancier van hun keuze of tot de maximumtermijn (zie hieronder) verstreken is.

Vragen:

- 6.1. Binnen welke termijn acht u het mogelijk dat een noodleverancier een brief kan sturen naar de klanten die hij als noodleverancier moet beleveren?
- 6.2. Kan de capaciteit van de klantendiensten/call-centers op korte termijn worden opgedreven in geval van de toepassing van de noodleveranciersregeling?
- 6.3. Wat is volgens u een redelijke en technisch haalbare opzegtermijn bij switch van een noodleverancier naar een andere leverancier?
- 6.4. Welke prijzen dienen er in de offerte van de potentiële noodleveranciers te worden opgegeven om een goed beeld te krijgen, maar toch nog te kunnen vergelijken? Welke prijs/klantcategorieën?
- 6.5. Meent u dat er toch een vergoeding (vanuit de overheid, via een heffing) dient te worden toegekend aan de noodleverancier voor de extra kosten die hij maakt als noodleverancier?
- 6.6. Heeft u nog andere opmerkingen of voorstellen?

7. Hoelang moet de noodleverancier leveren?

7.1. Verplichte levering door de noodleverancier tijdens de minimumtermijn

De ervaring leert dat sommige klanten van de in gebreke blijvende leverancier niet willen overgedragen worden naar de noodleverancier. Deze klanten zijn veelal grote industriële klanten, met kennis van zaken. Zij kunnen ook op korte termijn een andere leverancier vinden. Vaak wensen zij zelf een leverancier te zoeken om te vermijden dat zij de (wellicht) hogere prijzen van de noodleverancier moeten betalen.

Nochtans zijn er onmiskenbaar operationele voordelen indien alle klanten van de in gebreke zijnde leverancier worden overgedragen aan de noodleverancier, voor een beperkte minimumtermijn (bijvoorbeeld 5 dagen).

Bij het opstarten van de noodleveranciersregeling is het immers noodzakelijk om de hele operatie – die op zich al zeer complex is – niet nodeloos te verzwaren met extra switch-berichten die door de noodleverancier dienen te worden verwerkt, met nominaties die als gevolg van deze switches dienen te worden aangepast, brieven die dan niet aan deze klanten moeten worden gestuurd,...

Pas vanaf het einde van de minimumduur van de noodleveranciersregeling kan de opzegtermijn (van bijvoorbeeld 5 werkdagen, zoals bedoeld in Sectie 6.2.) beginnen te lopen. De noodleverancier is dus zeker van de levering van energie aan alle overgedragen klanten van de in gebreke zijnde leverancier gedurende de eerste (tien) dagen van zijn aanwijzing.

Indien geopteerd wordt voor de gecombineerde aanwijzing van de noodleverancier, bedoeld in Sectie 4.5. van deze nota (eerst automatische aanwijzing evenwichtsverantwoordelijke als noodleverancier voor 5 dagen, daarna opgevolgd door definitieve aanwijzing van een noodleverancier door VREG) heeft deze minimumtermijn een tweede voordeel: evenwichtsverantwoordelijken zijn niet altijd in staat om switches te verwerken bij gebrek aan klantenbeheerssysteem. De minimumduur zou daarom afgestemd kunnen worden op de termijn waarbinnen de evenwichtsverantwoordelijke als noodleverancier moet optreden (3 à 5 werkdagen).

7.2. Maximumtermijn

De vraag kan gesteld worden of het aangewezen is om de noodleveranciersregeling gedurende een onbepaalde tijd te laten voortbestaan. Het is in elk geval zinvol om de betrokken klanten te stimuleren om opnieuw een bewuste leverancierskeuze te maken. De invoering van een maximumtermijn voor de noodleveranciersregeling kan worden overwogen.

Om de afnemers de nodige tijd te geven en de mogelijkheid te bieden om een nieuwe leverancier te zoeken en om de noodleverancier niet nodeloos lang te laten leveren, zou bijvoorbeeld een periode van maximaal drie maanden bepaald kunnen worden.

Na die periode moeten de afnemers van de in gebreke zijnde leverancier een andere leverancier hebben gekozen, een regulier contract zijn aangegaan met de noodleverancier of stilzwijgend hebben ingestemd met een regulier contract met de noodleverancier.

Geen maximumtermijn is ook een mogelijkheid. De noodleverancier kan dan blijven leveren onder zijn noodleveranciersvoorwaarden aan de afnemers die geen nieuwe leverancier zoeken. Waarschijnlijk zal de noodleveranciersprijs ook hoger zijn dan de reguliere tarieven van de noodleverancier.

7.3. Na het einde van de maximumtermijn

Indien een afnemer na afloop van de maximumleveringstermijn van de noodleverancier geen nieuwe leverancier gekozen heeft en ook geen contract heeft gesloten met de noodleverancier, zal hij automatisch een reguliere klant worden van de noodleverancier, in zijn hoedanigheid als "gewone" leverancier.

De noodleverancier stuurt daartoe minstens 30 dagen voor het einde van de maximumtermijn een brief naar zijn noodleveranciersklanten met daarin de melding dat, indien de klant voor het einde van de maximumtermijn geen "regulier" leveringscontract tekent met de noodleverancier of een andere leverancier, de klant vanaf het einde van de opzegtermijn verder van elektriciteit en/of aardgas zal worden voorzien door de noodleverancier, maar dan in zijn hoedanigheid als "gewone" leverancier.

Bij de brief worden ook de algemene voorwaarden en prijzen toegevoegd die vanaf het einde van de maximumtermijn zullen gelden. Deze prijzen en de leveringsvoorwaarden mogen verschillen van de "noodleverancierprijzen" en "noodleverancievoorwaarden" die aan de VREG werden overgemaakt samen met de offerte. De noodleverancier kan er echter ook voor opteren om deze melding reeds over te maken bij de eerste brief aan zijn noodleveranciersklanten, en dus geen aparte brief te sturen minstens 30 dagen voor het einde van de opzegtermijn. De noodleverancier dient er dan wel voor te zorgen dat er geen verwarring kan ontstaan tussen de algemene voorwaarden en prijzen die hij zal toepassen als noodleverancier en deze die hij zal toepassen na de noodleveranciersregeling, als reguliere leverancier.

Indien er voor het einde van de maximumtermijn geen reactie komt van de klant, wordt deze geacht stilzwijgend te hebben ingestemd met het afsluiten van een regulier contract met de noodleverancier, in zijn hoedanigheid van gewone leverancier, met inbegrip van de overgemaakte algemene voorwaarden en prijzen.

Vragen:

- 7.1. Vindt u dat de noodleveranciersregeling dient gedifferentieerd te worden op basis van het type afnemer (bijv. huishoudelijk vs. professioneel), en welke modaliteiten zouden dan verschillend dienen te zijn?
- 7.2. Vindt u het nodig om een minimumtermijn te voorzien voor de noodleveranciersregeling? Vindt u de voorgestelde minimumtermijn van 5 dagen redelijk?
- 7.3. Meent u dat het nodig is om een maximumtermijn te voorzien voor de noodleveranciersregeling? Vindt u de voorgestelde maximumtermijn van 3 maanden voldoende?
- 7.4. Zijn er nog aspecten/argumenten die ontbreken volgens u?
- 7.5. Wat vindt u van het voorstel om na het einde van de maximumtermijn de noodleveranciersprijzen en -voorwaarden te vervangen door reguliere voorwaarden en prijzen?

8. Welke technische aspecten zijn belangrijk voor een goede werking van de noodleveranciersregeling?

8.1. Bepaling van switchmoment en invoer in toegangsregister

Op dit ogenblik kan de overdracht van een toegangspunt van een leverancier naar een andere:

- enkel bij het begin van de maand voor een telegelezen afnemer of een maandelijks opgenomen afnemer;
- bij het begin van de (gas)dag voor een jaarlijks opgenomen afnemer.

Het exacte moment waarop de noodleveranciersregeling in werking zal moeten treden, is op voorhand uiteraard niet te bepalen. Strikt gezien zou je kunnen argumenteren dat dit onmiddellijk moet kunnen worden opgevangen, maar dit is uiteraard technisch niet te implementeren. Voorgesteld wordt om de activiteiten van de noodleverancier op te starten bij het begin van de (gas)dag. Dit houdt bijgevolg een manuele aanpassing in aan de procedures voor wat betreft de telegelezen en de maandelijks opgenomen afnemers.

8.2. Meetopname

Wanneer de noodleveranciersregeling wordt ingeroepen, dienen er extra meterstanden te worden bepaald omdat de door de noodleverancier geleverde hoeveelheden energie moeten worden bepaald. In concreto houdt dit twee extra indexbepalingen in, namelijk op het ogenblik waarop de noodleverancier zijn activiteiten start op een toegangspunt, en op het ogenblik waarop hij er zijn activiteiten staakt. De tweede indexbepaling is niet strikt vereist wanneer de noodleverancier zelf verder gaat met leveren bij stopzetting van zijn activiteiten als noodleverancier.

Wat de indexbepalingen betreft, moet onderscheid gemaakt worden tussen de telegelezen eindafnemers en de eindafnemers met een SLP. Wat de telegelezen afnemers betreft, is er geen enkel probleem wat opname van meterstanden en bepaling van het verbruik betreft. Alle meetwaarden zijn immers beschikbaar op kwartier-, resp. uurbasis. Er kan dus eenvoudig worden bepaald welke hoeveelheid energie door de noodleverancier werd geleverd.

Wat de SLP-afnemers betreft, kan onderscheid worden gemaakt tussen maandelijks en jaarlijks gelezen eindafnemers. Aangezien de procedure noodleverancier slechts per uitzondering zal opstarten bij het begin van een maand (cfr. supra), wordt voorgesteld om voor beide categorieën eenzelfde aanpak te hanteren, gebaseerd op een schatting van de meterstanden.

Deze meterstanden kunnen worden bepaald door

- extrapolatie op basis van de voorgaande meterstand, het standaard jaar- of maandverbruik en de SLP-categorie;
- interpolatie op basis van de voorgaande en de volgende meterstand, het standaard jaar- of maandverbruik en de SLP-categorie;
- een extra tussentijdse meteropname.

De goedkoopste en meest eenvoudige methode is de eerste. Het valt te betwijfelen of de economische meerkost van de tweede, en zeker van de derde methode, opweegt tegen de correctere bepaling van het verbruik in de noodleveranciersperiode.

8.3. Capaciteit en nominatie

De noodleverancier (juister: de evenwichtsverantwoordelijke (EV) of vervoernetgebruiker (VNG) waar hij mee samenwerkt) moet over voldoende capaciteit beschikken op het transmissie- of vervoersnet en moet de nodige hoeveelheid energie ook kunnen betrekken. Indien de noodleverancier voor zijn reguliere leveringen samenwerkt met een andere evenwichtsverantwoordelijke of vervoernetgebruiker dan de EV of VNG van de in gebreke blijvende leverancier, kan de vraag gesteld worden wie EV of VNG dient te worden voor de toegangspunten:

- de EV of VNG van de in gebreke blijvende leverancier (in zoverre die zelf niet in gebreke blijft);
- de EV of VNG die met de noodleverancier samenwerkt.

Indien voor de tweede variant wordt gekozen, lijkt het de VREG wenselijk dat de capaciteit die gereserveerd werd door of ten behoeve van de in gebreke blijvende leverancier, ter beschikking komt van de noodleverancier (of zijn EV/VNG). Dit kan complicaties opleveren in het geval de EV of VNG van de in gebreke blijvende leverancier activiteiten uitoefende voor meerdere leveranciers. Er kan overwogen worden om de contractuele rechten en plichten over te dragen, met het oog op het veilig stellen van de middelen (productie, aankoop, capaciteit).

Anderzijds blijft er een probleem indien er op voorhand onvoldoende energie (commodity moet ogenblikkelijk beschikbaar zijn) was gecontracteerd of capaciteit gereserveerd. Dit zal moeten nagegaan worden en in voorkomend geval, zal moeten opgevraagd worden of de noodleverancier (of zijn EV/VNG) de beschikking heeft over extra energie/capaciteit die hij kan aanwenden, dan wel of hij zich die op korte termijn kan verschaffen. Dit zou een element kunnen uitmaken in de beoordeling van de offertes.

Bij de overname van een klantenportefeuille zullen er meerkosten ontstaan doordat de injecties tijdelijk niet zijn afgestemd op het verbruik (tenzij het pakket bij dezelfde EV/VNG blijft). In voorkomend geval dient een oplossing gevonden te worden voor de recuperatie door de noodleverancier van deze kosten. Er kan voor worden gekozen om deze kosten (tijdelijk) door te rekenen aan de afnemers van de in gebreke blijvende leverancier of de kosten kunnen gesocialiseerd worden (als openbaredienstverplichting). Voor een bespreking van deze elementen verwijzen we naar deel 6.

Vragen:

- 8.1. Heeft u bezwaren tegen het ingaan van de noodleveranciersregeling bij het begin van de (gas)dag?
- 8.2. Stemt u in met het voorstel om de meterstanden door extrapolatie te schatten voor SLP-eindafnemers? Zo niet, welke oplossing lijkt u verkieslijk?
- 8.3. Welke methodiek draagt u voorkeur weg voor wat betreft het evenwicht op het transmissie- of vervoersnet? Wie neemt de taak van EV/VNG over?
- 8.4. Vindt u het een goede piste om de contractuele rechten en plichten automatisch over te dragen aan de EV of VNG die met de noodleverancier samenwerkt?
- 8.5. Zijn er andere technische randvoorwaarden die in overweging moeten worden genomen, en zo ja, welke?

9. Overige vragen en opmerkingen

- Wanneer de "definitieve" noodleveranciersregeling is vastgelegd, zou de regeling kunnen worden getest teneinde mogelijke problemen of pijnpunten op te sporen en nadien te verhelpen. Zo zou een soort "noodleveranciersoefening" kunnen worden uitgewerkt door de VREG (naar analogie met een "brandoefening"). Deze zou aangekondigd of niet-aangekondigd kunnen zijn. Ofgem heeft in Engeland zo'n 'Test exercise' uitgevoerd in september 2002.
- Het lijkt noodzakelijk om een uitzondering te voorzien inzake de toepassing van de noodleveranciersregeling voor wat Baarle-Hertog betreft. De aardgasvoorziening in Baarle-Hertog gebeurt door Intergas Netbeheer, een Nederlandse netbeheerder wiens net enkel aangesloten is op het Nederlandse aardgasnet. Omwille van deze technische ondeelbaarheid, zou in Baarle-Hertog beter de Nederlandse noodleveranciersregeling worden gevolgd, die door de Nederlandse regulator DTe wordt uitgewerkt.

Vragen:

- 9.1. Acht u het nuttig – indien de noodleveranciersregeling op punt staat - om een noodleveranciersoefening te organiseren?
- 9.2. Heeft u nog bijkomende opmerkingen of voorstellen met betrekking tot de noodleveranciersregeling of deze consultatienota?
- 9.3. Wilt u nog verder betrokken worden bij de verdere uitwerking van de noodleveranciersregeling? Hoe?